ОБЩИНА МОНТАНА

ПРОГРАМА
за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана за периода 2026-2030 г.

Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана за периода 2026-2030 г. е приета с *Решение № 666 от 30.06.2026 год., по Протокол № 34 на Общински съвет - Монтана*

м. юни 2026 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ ... 4

II. ИЗВОДИ ОТ ОЦЕНКАТА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ И ДИНАМИКАТА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА ... 5

2.1. Причини и фактори за възникване на проблема с безстопанствените кучета ... 5

2.1.1. Причините за възникване на проблема ... 5

2.1.2. Основни фактори, определящи наличието на бездомни кучета на дадена територия ... 6

2.2. Проблеми при нарастване на популацията на безстопанствените кучета ... 6

2.2.1. Епизоотология и болести, които кучетата могат да пренасят пряко ... 7

III. НОРМАТИВНА БАЗА ... 7

IV. ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА ... 8

V. СРОК И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ... 9

VI. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА ... 9

6.1. Основни цели на програмата ... 9

6.2. Подцели ... 9

6.2.1. Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета ... 9

6.2.2. Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популацията ... 10

6.2.3. Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни и развитие на инфраструктурата за грижа – ветеринарни пунктове, транспортни средства, оборудване. ... 10

6.2.4. Развиване на чувство за отговорност в хората при отглеждането на кучета и насърчаване на отговорното стопанисване. Провеждане на образователни кампании сред учениците и гражданите за отговорно отношение към животните и комуникация на посланията на кампанията. ... 10

6.2.5. Подобряване на регистрационния режим – микрочипиране, ваксиниране, издаване на паспорти и въвеждане в регистъра на БАБХ. ... 10

VII. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА ... 10

7.1. Определяне на основните задачи на Програмата във връзка с дефинираната основна цел и подцели ... 10

VIII. МЕТОДОЛОГИЯ ЗА РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА ... 11

IX. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА ... 12

9.1. Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез кастрация 12

9.2. Мерки за подпомагане изграждането на регионален приют за безстопанствени кучета 13

9.3. Мерки за контрол върху развъдниците, търговците на кучета, пазарите за животни, зоомагазините и собствениците на кучета, отглеждани като компаньони 13

9.4. Мерки за определяне на места (зони) за разходка на кучета, както и организиране и обозначаване на места забранени за разходка на домашни кучета 14

9.5. Мерки за контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета 15

X. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА 15

10.1. Местна власт 15

10.1.1. Общинският съвет Монтана 15

10.1.2. Задължения на кмета на община Монтана 16

10.2. Ветеринарни власти 16

10.3. Организации за защита на животните (ОЗЖ) 16

10.4. Доброволци 16

XI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА 17

11.1. Управление и оценка на Програмата 17

11.2. Докладване и отчетност 17

11.3. Уведомяване на обществеността 17

XII. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА 17

12.1. Източници за финансиране и материално обезпечаване на Програмата 17

12.2. Срок на програмата 18

XIII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ 18

13.1. Качествени промени 18

13.2. Количествени подобрения 18

13.3. Критерии за изпълнение на програмата 18

XIV. МОНИТОРИНГ НА СРЕДАТА ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 19

XV. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ, ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА 20

XVI. ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ 20

XVII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ 20

XVIII. ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ 21

Приложение №1 ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМАТА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА МОНТАНА 22

I.ВЪВЕДЕНИЕ

Необходимост от разработването на програмата възниква в резултат на изисквания, поставени на Република България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните, и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места на територията на страната.

Настоящата *Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана за периода 2026-2030 г.* е изготвена в изпълнение на **чл. 40, ал. 1, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 от Закона за защита на животните** (ЗЗЖ), разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВМД), както и във връзка с изискванията, поставени на България и на останалите страни, членки на Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните. Разработването на *Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана за периода 2026-2030 г.* е на основание и в съответствие с приетата с Решение на Министерски съвет № 136/14.03.2019 г. *Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета.* Националната програма въвежда интегриран, цялостен, дългосрочен подход на национално ниво, целящ управление на съществуващите популации от безстопанствени животни.

Овладяването на популацията на безстопанствените животни е научно обосновано регулиране, което позволява осъществяване на контрол и свеждане броя им до минимум.

Причините за наличието на безстопанствени кучета са от различен характер. Тяхната популация се формира от изоставени, изгубени, родени на улицата, както и от домашни кучета, оставени без надзор на обществени места. Безстопанствените кучета създават дискомфорт, предизвикан от шума, провокират страх сред гражданите. Водят до рискове за хора и други животни, създавайки опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания, предизвикване на пътнотранспортни произшествия, както и замърсяване на околната среда. От друга страна те често не са в добро физиологично състояние, в резултат на болести, глад, студ, недостатъчни грижи и нехуманно отношение към тях.

Важен аспект за решаване проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които той крие е необходимостта от повишаване на контрола върху спазването на задълженията при отглеждане на домашни кучета. Паралелно с контрола, следва да се насърчават процесите на отговорно отглеждане на кучетата и тяхната кастрация. Необходимо е да се полагат адекватни грижи от собствениците на домашни кучета за издаване на паспорт от ветеринарен лекар, ваксинация, обезпаразитяване, регистрация чрез микрочип и въвеждане на данните в Интегрирана информационна система на БАБХ.

За решаването на проблема с безстопанствените животни са необходими единна цел, общи усилия и воля, координация и комуникация.

Безстопанствените кучета се делят на няколко групи:

- кучета, родени и живеещи на свобода;
- кучета, които са били домашни и са изоставени на улицата от стопаните;
- кучета в индустриалните зони, фирмени дворове, по строежи и гаражи;
- кучета в ромските квартали, които имат най-голям дял в увеличението на популацията на безстопанствените кучета.

С цел прилагането на адекватни мерки за овладяване и решаването на проблема с бездомните кучета в Община Монтана трябва да се осигури надежден мониторинг върху

броя на кучетата: от една страна - безстопанствените, а от друга – броя на домашните кучета, тъй като некастрираните от тях също увеличават популацията на бездомните.

Определянето на точния брой на бездомните кучета е задължително условие при планирането и провеждането на всички мерки и програми за намаляване на тяхната популация. Установяването на техния брой и идентифицирането на най-рисковите територии е важно за това, къде трябва да бъдат насочени усилията приоритетно. Динамичността при възстановяване на кучешката популация, предполага знание на носещия капацитет на животни за града, за да се включи в програмата броя на безстопанствените кучета.

На следващо място следва да се има предвид, че кучето достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича „носещ капацитет на средата" и зависи от условията на средата – количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета – новородени или мигриращи, т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес.

Успехът на програмата за овладяване популацията на бездомни кучета е в прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана в периода 2026-2030 г. и Плана за действие към нея цели постигане на здравословна среда за гражданите, управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация, както и хуманно отношение към животните.

II.ИЗВОДИ ОТ ОЦЕНКАТА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ И ДИНАМИКАТА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

2.1.Причини и фактори за възникване на проблема с безстопанствените кучета

2.1.1. Причините за възникване на проблема

Причините за възникване на проблема с безстопанствените кучета могат да бъдат обобщени както следва:

- липса на контрол върху популацията на домашни кучета;
- недостатъчна ефективност на прилаганите досега методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;
- временното използване на кучета за пазачи на дворове, вили, строежи, гаражи и др., след което се изоставят;
- липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят – собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи

отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да го изостави;

- популацията се допълва и от изоставени малки, изгубени или избягали домашни кучета.

2.1.2. Основни фактори, определящи наличието на бездомни кучета на дадена територия

Основните фактори, определящи наличието на бездомни кучета на дадена територия могат да бъдат обобщени както следва:

- съществуват хранителни отпадъци, които целенасочено се осигуряват от гражданите за тези кучета;
- съществуват изоставени и порутени постройки, които осигуряват убежище за безстопанствените кучета; подпомагат размножаването им (на скрити и необезпокоявани места женските кучета могат по-лесно да отглеждат малките си); затрудняват контрола и кастрацията - такива постройки често са труднодостъпни и опасни, което прави залавянето, ветеринарната грижа и преброяването на животните по-трудни; повишават риска от заболявания - липсата на хигиена, застоялата вода и присъствието на плъхове и отпадъци могат да увеличат разпространението на паразити и инфекции сред кучетата;
- пренасяне на малки кучета от селата и изоставянето им в гр. Монтана;
- изоставяне на кучета от домакинствата от съседните области и общини по републиканската пътна мрежа;
- ветеринарният лекар е задължен да изпраща ежемесечно по електронен път или на хартиен носител в ОДБХ справка за всички идентифицирани кучета през съответния месец.

Ясно е, че **наличието на безстопанствени кучета води до проблеми. Трудно осъзнато обаче е това, че наличието на кучета по улиците е основно причинено от хората и тяхната безотговорност**.

2.2.Проблеми при нарастване на популацията на безстопанствените кучета

Едни от проблемите са свързани с обществеността са липсата на популяризиране на проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които крие той, както и недостатъчната информираност на населението относно задълженията им при отглеждането на домашни кучета. Налице е също ненасърчаване на отговорното отглеждане на кучетата и тяхната кастрация, слаба активност при осиновяването им от приюти.

Други проблеми са свързани с поведението на собствениците на домашни кучета и включват безотговорно придобиване, отглеждане, размножаване и разпространение, безнадзорно извеждане и оставяне без контрол.

Наличието на бездомни кучета в населените места на Общината може да доведе до сериозни последствия за населението й. Най-тежките потенциални опасности са за живота и здравето на хората, тъй като необезпаразитените и неимунизирани животни могат да пренасят различни заразни и паразитни болести. Именно скитащите бездомни кучета са основен източник, разпространител и резервоар на причинители на зоонози (ехинококоза, марсилска треска, лаймска болест, бяс и др.).

2.2.1. Епизоотология и болести, които кучетата могат да пренасят пряко

Инфекциозни болести

- Салмонелоза (паратиф) - това е една от най-често срещащите се инфекциозни болести по бозайниците. Причинител на заболяването са няколко типа бактерии, които са много устойчиви към външни въздействия.
- Туберкулоза - специфична, хронична инфекциозна болест, която се характеризира с появата на туберкули (възелчета) в различни органи. Болестта е разпространена повсеместно и от нея заболяват почти всички видове животни и човека.
- Бронхосептикоза (бордетелна инфекция) - заразно заболяване, което протича с признаци на бронхопневмония.
- Бяс - остра заразна болест, към която са възприемчиви всички видове животни и човека. Причинителят е вирус. Разпространява се от скитащи кучета, а в последно време и диви хищници. Заразяването става чрез ухапване.

Гъбични болести

- Дерматомикози (трихофития, фавус, микроспория) - микотичните болести се наричат още дерматомикози, тъй като се предизвикват от гъбички и засягат кожата на почти всички видове бозайници.

Паразитни (инвазионни) болести

- Токсоплазмоза - паразитно заболяване, с разнообразно протичане. Възприемчиви към болестта са всички диви и домашни животни. Токсоплазмозата е разпространена по цялото земно кълбо, както сред хората, така и сред животните.
- Цестодози - това са най-съвършените и най-специализираните панделковидни червеи, които паразитират предимно в топлокръвните животни – птици и бозайници.
- Ехинококоза;
- Дипилидиоза;
- Нематодози.

Кърлежовопреносимите инфекции /КПИ/

Бездомните и скитащи кучета представляват един от основните резервоари на зараза за някои КПИ, най-често срещана от които е Марсилската треска. Това обстоятелство изисква системни мерки за контролиране на кучешката популация.

III.НОРМАТИВНА БАЗА

Настоящата програма е разработена в съответствие с Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и съществуващата нормативна уредба, визираща както преките, така и косвените проблеми, генерирани от свръхпопулацията на скитащи кучета както в населените, така и извън населените територии.

От своя страна Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана се осъществява в сътрудничество между Министерството на земеделието, храните и горите, Българската агенция по безопасност на храните и

организациите за защита на животните, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, в чиито устави е предвидена дейност за защита на животните.

1. **Закон за защита на животните** (Обн. ДВ бр. 13/08.02. 2008 г., в сила от 31.01.2008 г., посл. доп. ДВ. бр.61/29.07.2025г.)

Законът е рамков за всички животни и определя неуредени в Закона за ветеринарномедицинската дейност области като въвежда мерки за формиране и задълбочаване на разбирането на обществото относно защитата на животните.

2. **Закон за ветеринарномедицинската дейност** (Обн. ДВ. бр.87/01.11.2005г., посл.изм. ДВ. бр.41/10.05.2024г.)

Чрез този закон се определят задълженията на кметовете на общини по отношение на организиране на дейностите по отглеждане, развъждане на домашни любимци и кучета.

3. **Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България** (актуална редакция 2025 г.);

4. **Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност** (Обн. ДВ. бр.11 от 9 Февруари 2021г.)

Чрез Наредбата се регламентират:

1. реда за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България (Националната програма) и процедурите по нейното изпълнение;

2. изискванията към общинските програми и планове по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните за изпълнение на Националната програма;

3. механизма на финансиране и отчетност.

4. **Наредба № 41 от 10.12.2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни** (в сила от 01.07.2009 г., Обн. ДВ. бр.1/06.01.2009г., .,посл. изм. ДВ. бр.40/27.05.2016г.)

С Наредбата се регламентират:

1. минималните изисквания към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия(зоомагазини и развъдници), пансиони и приюти за животни и задълженията на собствените на тези обекти с оглед прилагане на Наредбата;

2. минималните зоохигиенни параметри при отглеждане, размножаване и продажба на домашни любимци;

3. задълженията на ветеринарномедицинските органи, свързани с контрола по спазване на изискванията наредбата.

6. **Европейска конвенция за защита на домашните животни** (ратифицирана с ДВ бр. 13/2004 г.);

7. **Препоръки на Световната организация по здравеопазване на животните (WOAH) и Световната здравна организация (СЗО) относно контрол на популациите на кучета**.

IV. ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Целите, които се стреми да постигне Програмата са:

1. Постигане на здравословна среда за гражданите на Община Монтана и подобряване хуманното отношение към животните;

2. Управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация.

V.СРОК И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана се изготвя за периода 2026-2030 г. Програмата е в сила до приемането на нова програма или до обявяване постигането на целите на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България. Общинската програма ще се изпълнява съгласно чл. 40, ал. 4 от ЗЗЖ.

VI.ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

6.1. Основни цели на програмата

Целта на тази програма е намаляване на популацията на безстопанствените кучета чрез прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията, поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета, кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини. За да се реши проблемът с бездомните кучета на първо място е необходимо да се приложи единен метод във всички населени места на територията на Община Монтана.

Основната цел на настоящата програма е да се установят дългосрочни и ефективни мерки за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана, в т.ч.:

- прилагане на механизмите за ефективен контрол и намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината, предвидени в българското законодателство;
- прилагане на механизмите за ефективен контрол на отглеждането, развъждането и търговията с кучета, предвидени в българското законодателство;
- повишаване културата на отглеждане на домашни кучета и насърчаване на тяхната кастрация и регистрация.

6.2.Подцели

Транспортната инфраструктура на града е проектирана и изградена преди повече от 50 години.

6.2.1. Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета

Установяването на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета ще се осъществи като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда и европейския имидж на България. Тази подцел ще се постигне чрез редовно преброяване и създаване на точна база данни. За осъществяването на тази подцел е необходимо

повишаване на капацитета на администрацията за ефективен контрол и взаимодействие с институциите.

6.2.2. Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популацията

- Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популацията, съгласно разпоредбите на действащото законодателство.
- Ограничаване на източниците на популацията – изоставени, изгубени, нерегистрирани или неконтролирано размножаващи се домашни кучета.
- Създаване на условия за осиновяване и приемна грижа за безстопанствени животни.

6.2.3. Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни и развитие на инфраструктурата за грижа – ветеринарни пунктове, транспортни средства, оборудване.

Програмата предвижда дейности, с които да бъде намален рискът, който представлява популацията от кучета за здравето на хората и на другите животни. Зоонозите често са основната причина за повишеното внимание към популацията от свободно движещи се кучета, в частност от страна на местната и централната власт, които са отговорни за общественото здраве. Тъй като бесът е болест, която може да има фатален край, а кучетата са главният път за пренос към хората на болестта, контролът върху беса често е основният мотив за контрол над популацията от кучета. Все пак най-добрият вариант е да бъде разработена пълна програма за контрол на популацията от кучета, която да включва и паралелни мероприятия по профилактика на зоонозите.

6.2.4. Развиване на чувство за отговорност в хората при отглеждането на кучета и насърчаване на отговорното стопанисване. Провеждане на образователни кампании сред учениците и гражданите за отговорно отношение към животните и комуникация на посланията на кампанията.

Човешкото поведение сякаш е най-мощната сила зад динамиката на кучешката популация. Насърчаването на отговорно и резултатно взаимоотношение хора - животни ще доведе до подобряване благосъстоянието на животните и до намаляване на много от източниците на бездомни кучета. Популацията от стопанисвани кучета може да бъде най-значим източник на свободно движещи се кучета, а самите животни да търпят проблеми от хуманно естество, които може да бъдат лесно преодолими с адекватни мерки. Затова се твърди, че отношението на хората към кучетата стои като движеща сила зад тези проблеми.

6.2.5. Подобряване на регистрационния режим – микрочипиране, ваксиниране, издаване на паспорти и въвеждане в регистъра на БАБХ.

VII.ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

7.1. Определяне на основните задачи на Програмата във връзка с дефинираната основна цел и подцели

- Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлението "*безстопанствени кучета*" чрез анализиране, набелязване и въвеждане на мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията им;
- Контрол върху отглеждането на домашни кучета чрез идентификация, регистрация и въвеждане на данни за кучетата на територията на общината в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ);

- Регистрация на всички обекти за развъждане на кучета на територията на общината, съгласно изискванията на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД);
- Регистрация и контрол на всички търговци на кучета (обекти и/или юридически и физически лица);
- Масова кастрация на безстопанствените кучета на територията на общината;
- Стимулиране на кастрацията на домашните кучета на територията на общината;
- Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;
- Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането, развъждането, обучението и търгуването на домашни кучета чрез изготвяне и провеждане на образователни кампании съвместно с неправителствени организации, съгласно чл. 2 от Закона за защита на животните;
- Засилване на обществения контрол и контрола на държавните органи, както и на гражданското съзнание при работата по овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

VIII.МЕТОДОЛОГИЯ ЗА РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА

Успешната практика налага прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

Съгласно препоръките на Световната здравна организация, масова кастрация, ваксинация срещу бяс, обезпаразитяване и връщане по местата на залавяне на обработените животни, са единственият ефективен начин за намаляване на възпроизводството на безстопанствените кучета.

Кастрирането на кучетата има и своите здравни и социални предимства - предпазва животните от редица заболявания, в т.ч. и от злокачествени тумори, мастити, полови инфекции, с което се удължава продължителността на живота им; успокоява животното и прави характера му по-социален; предпазва мъжките животни от бягство, изгубване и нежелани травми.

Действащото законодателство от своя страна насърчава кастрацията на домашните кучета като техните собственици са освободени от „такса за притежаване на куче", съгласно разпоредбите на чл. 175, ал. 1 и ал. 2, т. 5 от ЗВМД.

Кучетата достигат полова зрялост на ранна възраст, бързо се възпроизвеждат и броят им нараства за кратко време. В случай, че се подходи с отстраняване на безстопанствените кучета и прибирането им в приют се наблюдава временно освобождаване на терени, които постепенно се населяват и запълват от мигриращи животни. В резултат на това този метод е неефективен и предизвиква непрекъснат цикличен процес. За разлика от него, прилагането на метода „кастрирай и върни", при който кучетата се връщат по места, не се наблюдава този ефект, тъй като средата се запълва с вече кастрирани животни и се блокира раждаемостта.

IX.МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

9.1.Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез кастрация

Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в Закона за защита на животните, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане по места. Кастрирането на кучетата и връщането им по местата, от които са заловени няма да позволи освобождаване на ниши, защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта.

Програмата въвежда масова кастрация, което включва кастрация на такъв брой животни, който ще доведе до постигане на ниво не по-ниско от 50% кастрирани животни от общата популация на безстопанствените кучета в рамките на изпълнението на Програмата и поддържане на ниво над 70% за следващите години от изпълнението й. Мерките, които са предвиждат са описани по-долу:

- Залавяне на безстопанствените кучета на територията на община Монтана се осъществява от екипи за залавяне, които са преминали курс за обучение за защита и хуманно отношение към животните и/или доброволци.
- Акциите по залавяне на кучета се извършват по предварително изготвен и утвърден годишен график, който се предоставя за одобрение от кмета на общината. При залавянето на кучето се поставя нашийник с идентификационен номер. При работа на терен на доброволци се работи по подадени сигнали, възможност на същите за реакция и не се изготвя предварителен график.
- За извършване на ветеринарномедицинските дейности заловените безстопанствените кучета се предават с приемо-предавателен протокол по образец, съгласно *Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност* към амбулаторията и/или ветеринарен лекар, с който Общината е сключила договор.
- Ветеринарномедицинските дейности по Програмата включват поставяне на видима ушна маркировка, поставяне на инжектируем транспондер (микрочип), обезпаразитяване (външно и вътрешно), ваксинация срещу бяс, кастрация и издаване на паспорт на безстопанствените кучета.
- Ветеринарните лекари удостоверяват извършените ветеринарномедицински дейности чрез водене на дневник по образец с данни за всяко куче – възраст, външни белези, пол, килограми, дати на кастрация и поставени ваксини, обезпаразитяване, както и талон по образец на Наредба № 4 от 01.02.2021 г.
- Ветеринарномедицинските дейности се извършват от ветеринарни лекари, като се осигурява престой от минимум 24 часа за следоперативно възстановяване на кучетата. След извършване на ветеринарномедицинските дейности, ветеринарният лекар преценява продължителността на следоперативния престой, след което безстопанствените кучета се връщат по местата на тяхното залавяне, като същите предварително се съгласуват с Общината. Не се допуска връщането на кучетата в дворове на детски ясли и градини, училища, болници и в близост до площадки за игра на деца, автомагистрали и летища, съгласно чл. 48 от Закона за защита на животните.

- В случаите на чл. 48 от ЗЗЖ или при болни и нуждаещи се от продължително лечение кучета, същите се оставят за долекуване. Евтаназия на безстопанствени кучета, се допуска при условията на чл. 179, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност след поставяне на диагноза при клиничен преглед и изследвания. При назначаване на евтаназия се съставя индивидуален протокол, който съдържа основанията за прилагането й.
- За върнатите по места кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях. В тези случаи те се задължават да подпишат декларация по чл. 47, ал. 3 от Закона за защита на животните и да изпълняват изискванията на чл. 49 и 50 от ЗЗЖ, т. е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни. При сигнал за агресивно поведение на куче се извършва проверка от общината с участието на регистрирани/официални ветеринарни лекари. В случай, че сигналът за агресивно поведение на куче е подаден от организации за защита на животните, последните също може да участват в проверката. При липса на граждани и организации за защита на животните, заявили желание за поемане на грижите за тях, върнатите по места кучета са под контрола и грижите на общината.

9.2.Мерки за подпомагане изграждането на регионален приют за безстопанствени кучета

Регионален приют е този, който обслужва територията на две или повече съседни общини. Същият осигурява поетапно настаняване за хуманно отглеждане и намиране на постоянен дом на обработени кучета, след обявено доказано блокиране на раждаемостта на територията на цялата страна по смисъла на чл. 55 във връзка с § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на животните. Дейностите в регионалните приюти се осъществяват под постоянното наблюдение на НПО, регистрирани по ЗЮЛНЦ с предмет на дейност защита на животни. Регионални приюти се изграждат в области, на чиято територия няма изградени приюти или изградените такива са с недостатъчен капацитет.

Регионален приют може да бъде изграждан и/или стопанисван от:

- две или повече съседни общини, в рамките на сключено споразумение за сътрудничество, съгласно Глава осма от Закона за местното самоуправление и местната администрация;
- юридически лица с нестопанска цел, с предмет на дейност защита на животните;
- съвместно от община и организация с предмет на дейност защита на животните или община и регистрирана ветеринарномедицинска амбулатория.

Изграждането на регионални приюти се подпомага, когато са изпълнени едновременно следните условия:

- на територията на съответните общини няма изградени общински или частни приюти или са с недостатъчен капацитет;
- на територията на всяка община е извършено най-малко едно преброяване на безстопанствените кучета в рамките на последните 3 години.

9.3.Мерки за контрол върху развъдниците, търговците на кучета, пазарите за животни, зоомагазините и собствениците на кучета, отглеждани като компаньони

В Република България има законова забрана за търговия с кучета от нерегистрирани обекти. Въпреки това е на лице голямо по обем нерегламентирано размножаване, нелегален внос и

търговия на кучета. Тази дейност ощетява не само обществото чрез постоянното „захранване“ на популацията от безстопанствени кучета, но и държавата чрез несъбраните данъци. Нерегламентираното развъждане и внос се извършват без надлежния ветеринарномедицински контрол и представляват опасност за здравето на хората и животните на територията на Общината.

Особено голям проблем през последните години е осъществяването на търговия и подаряване на кучета чрез интернет-сайтовете. Тази дейност все повече се разширява, поради липсата на регистрация, което от своя страна лишава компетентните органи от възможността да осъществяват контрол и да налагат санкции. С това се задълбочава ситуацията с нарастване на броя на безстопанствените кучета. Поради тази причина е необходимо активизиране на обществената намеса и повишаване информираността на гражданите за изпълнение на задълженията и контрола в тази област. За ограничаване на подобен тип дейности би спомогнало своевременното уведомяване на Областните дирекции по безопасност на храните, като лицата, които подаряват или придобиват кучета следва да предоставят данни за новия собственик и за самото куче (име, пол, дата на раждане, паспорт, извършени ваксинации, данни за родителите на кучето).

За справяне с проблема е необходимо познаване на действащото законодателство, както и подзаконовата нормативна база в тази област. Основни актове са Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за защита на животните, Наредба № 41/2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни, Наредба № 39 от 2008 г. за условията за отглеждане на животни компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености и други. Основните разпоредби в тази насока регламентират, че:

- право да осъществяват развъждане и търговия на кучета имат лицата, чиито обекти са регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност;
- търговия с кучета се осъществява само в развъдници и зоомагазини, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност;
- контролът върху развъдниците, зоомагазините и пазарите за животни се извършва съгласно чл. 59, ал. 1 от ЗЗЖ и чл. 7, ал. 1 от ЗВД.

За активизиране на обществеността във връзка с овладяване популацията на безстопанствени кучета се извършват информационни кампании, организирани от съответната община. Същите целят задълбочено запознаване с проблема, с действащата нормативна база и насърчаване на гражданската активност. Само чрез намеса от страна на обществото могат да се постигнат добри резултати.

Информираността ще спомогне гражданите да регистрират своите домашни кучета, да предпочетат тяхната кастрация, да не извършват нерегламентирана търговия, при подаряване да уведомяват компетентните органи, за да могат да осъществят контрол. Следва да се засили обществената намеса, като всеки гражданин, който забележи нарушение и неспазване на изискванията да сигнализира своевременно държавните органи, които да осъществят своите правомощия и да предприемат необходимите мерки. Чрез засилване на контрола в тази област, чрез адекватни мерки и налагане на санкции могат да се постигнат задоволителни резултати за справяне с проблема.

9.4.Мерки за определяне на места (зони) за разходка на кучета, както и организиране и обозначаване на места забранени за разходка на домашни кучета

Определянето на места за разходка на кучета трябва да бъде съобразено с дефинирането на критерии за избор на терени и осигуряването на подходяща инфраструктура.

При **избора на терени** трябва да се отчитат:

- отдалеченост от детски площадки, училища, здравни заведения, заведения за хранене;
- наличие на достатъчна площ и зелена среда;
- добра достъпност за гражданите;
- възможност за ограждане и поддръжка;
- минимално въздействие върху околната среда и живущите.

Минималната инфраструктура следва да предвижда:

- ограждане на терена, определен за разходка на кучета;
- двойни входове за безопасност;
- кошчета за отпадъци и контейнери за кучешки отпадъци;
- пейки и осветление;
- чешма или достъп до вода;
- настилка, подходяща за всички сезони.

Организацията и поддръжката на местата (зоните) за разходка на кучета изисква ежедневно почистване, регулярна дезинфекция, косене и поддръжка на тревните площи, периодични проверки за безопасност и поставяне на правила за ползване.

Правилата за ползване на зоните следва да предвиждат следните примерни изисквания:

- кучетата да бъдат регистрирани и ваксинирани;
- агресивни кучета да бъдат с намордник;
- задължения към собствениците на кучета да почистват след животните; да не оставят кучетата без надзор;
- забрани за хранене на безстопанствени животни в зоната; за употреба на алкохол; за увреждане на оборудването и други.

9.5.Мерки за контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета

За да бъде трайно и ефективно ограничена популацията на безстопанствени кучета, на територията на Община Монтана е необходимо да се провеждат по-чести и по-широкомащабни разяснителни кампании относно начина на отглеждане на домашни любимци – кучета и грижите, които следва да се полагат за тях. Необходимо е да се акцентира върху това, че изоставянето на кучета и тяхното поколение е освен противозаконно, и морално укоримо поведение. В този смисъл, на гражданите следва да се разясни, че в случай, че не могат да се грижат повече за своето животно и/или неговото поколение, и не могат да му намерят друг стопанин, то по-добре е да се свържат със съответните служители от общинския център или с доброволческа организация, които да укажат съдействие, отколкото животното да се изхвърля в населеното място или в други населени места на територията на общината.

X.УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

10.1.Местна власт

10.1.1. Общинският съвет Монтана

Общинският съвет Монтана - приема Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана и план за действие при

изпълнението ѝ, съгласно чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.

10.1.2. Задължения на кмета на община Монтана

Кметът на Община Монтана организира изпълнението на програмата и ежегодно внася отчета за изпълнението ѝ пред Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните. В допълнение, кметът на общината:

- прилага мерките за овладяване популацията на безстопанствените кучета, като сключва договор с лица, участващи като екип за залавяне, ветеринарна амбулатория и/или ветеринарни лекари, упражняващи частна ветеринарномедицинска практика за: залавяне, кастриране, маркиране, ваксиниране, обезпаразитяване, връщане на място, където са заловени съгласно чл.47, ал.3 от ЗЗЖ;
- извършва проверка, чрез упълномощени лица, на сигналите и жалбите, свързани с кучета - компаньони и бездомни кучета, с цел разрешаването на проблемите в рамките на своята компетентност;
- подпомага организацията и провеждането на кампании/мероприятия за намиране на собственици на безстопанствени кучета и за хуманно отношение към животните.

10.2.Ветеринарни власти

Ветеринарните власти прилагат следните мерки:

- извършват системен контрол във връзка с хуманното отношение към животните;
- извършват контрол върху дейностите по програмата;
- извършват ветеринарномедицински надзор на обработените кучета;
- съдействат при изготвянето на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана;
- съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета, като осигуряват свои представители за проверка на място;
- предоставят на Общинска администрация - Монтана списък на координатори за съдействие по места на дейностите по програмата.

10.3.Организации за защита на животните (ОЗЖ)

Организациите за защита на животните могат да се включат в решаване на проблемите с безстопанствените кучета, като:

- съдействат на общината чрез свои представители за изпълнение на мерките в програмата;
- се информират за постъпилите жалби и сигнали, свързани с кучета - компаньони и бездомни кучета;
- подпомагат разрешаването на проблемите, свързани с проверки по постъпили жалби и сигнали от граждани;
- организират и провеждат свои кампании за намиране собственици на безстопанствени кучета;
- изграждат за своя сметка приюти, отговарящи на нормативните изисквания.

10.4.Доброволци

Доброволците съдействат на общината за изпълнение на мерките в програмата.

XI.ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

11.1.Управление и оценка на Програмата

Изпълнението на *Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България* се управлява от Министъра на земеделието, храните и горите. Оценката за изпълнение на Националната програма се извършва на базата на осъществяването на мерките и постигането на заложените задачи чрез проследяване на стойностите на заложените индикатори за изпълнение. Оценката се реализира с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението на Програмата.

Изпълнението на *Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана за периода 2026-2030 г.* и Плана за действие към нея по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се управляват от Кмета на община Монтана. Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни звена. В процеса на наблюдение се допуска участието на организации за защита на животните, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Оценката и наблюдението са важен елемент, който дава възможност да се анализират постигнатите резултати и възможностите за тяхното подобряване, както и предприемане на коригиращи действия.

11.2.Докладване и отчетност

Отговорностите по докладване и отчетност между различните власти са както следва:

а) Кмета на община Монтана, ежегодно до 1 март внася отчет за изпълнението на *Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана за периода 2026-2030 г.* до Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните. Отчетът включва информация за изпълнението на целите и задачите, очакваните резултати, мерките за финансиране, анализ на постигната ефективност и може да съдържа препоръки за подобряване изпълнението на Националната програма.

б) Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните ежегодно до 1 април внася отчет за изпълнение на общинските програми до Министъра на земеделието, храните и горите.

в) Министърът на земеделието, храните и горите ежегодно до 30 април внася за приемане от Министерския съвет отчет за изпълнението на Националната програма.

11.3.Уведомяване на обществеността

Приетата общинска програма и плана по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се публикуват на интернет страница на общината в срок от 14 дни от тяхното приемане. При всяко изменение и допълнение, информацията следва да се актуализира.

XII.СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

12.1.Източници за финансиране и материално обезпечаване на Програмата

Предвидените източници за финансиране на Програмата са:

- годишен бюджет на общината;

- дарения;
- финансови средства от организации за защита на животните;
- постъпления от такси, съгласно чл.175 ал.1 от ЗВМД;
- средства от проекти;
- организации за защита на животните;
- Министерски съвет, по предложение на Министъра на земеделието, храните и горите и Министъра на финансите, може да представи средства за изпълнение на програмата.

12.2.Срок на програмата

Срокът за изпълнение на програмата е периода 2026 г. - 2030 г.

Програмата се приема от Общински Съвет- Монтана съгласно чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните и е валидна до приемането на нова *Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.*

XIII.ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

С прилагането на *Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана за периода 2026-2030 г.* се очаква да се постигнат резултатите, описани по-долу.

13.1.Качествени промени

Качествените промени, които се очаква да настъпят в резултат от изпълнението на Програмата покриват различни аспекти.

1) Повишаване на безопасността в населените места.
2) Регистрация, събираемост на таксите за домашни кучета и стимулиране на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.
3) Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.
4) Намаляване на социалното напрежение, породено от проблемите с безстопанствените кучета.
5) Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

13.2.Количествени подобрения

Количествените подобрения са:

1) постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета;
2) увеличаване броя на регистрираните домашни кучета и съответно повишаване на постъпленията от таксата за регистрацията им;
3) преброяване и мониторинг на популацията на безстопанствени кучета.

13.3.Критерии за изпълнение на програмата

Критериите за изпълнение на Програмата са:

1) брой на обработените животни;
2) брой на регистрираните домашни кучета;
3) брой на кастрираните кучета, които живеят на открито - по строежи, паркинги,

дворове, складове и др.;

4) брой на кастрираните домашни кучета;
5) брой на хората, които търсят съдействието на екипа за решаването на проблема с кучешката популация;
6) брой на задомените кучета.

Резултатите от изпълнението на настоящата програма се обобщават и анализират в Годишен отчет за извършените дейности по Програмата и резултати, представени от Кмета на общината пред генералния директор на Българска Агенция по Безопасност на Храните (БАБХ), съгласно чл.40, ал.4 от ЗЗЖ.

XIV.МОНИТОРИНГ НА СРЕДАТА ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Мониторингът за изпълнение на програмата се извършва с отчитане на следните индикатори:

Брой на безстопанствени кучета:

- заловени;
- маркирани;
- кастрирани;
- ваксинирани;
- обезпаразитени;
- настанени в приюти;
- върнати по места (под надзор на лица, организации за защита на животните или община);
- осиновени;
- евтаназирани;
- умрели.

Брой на домашни кучета:

- регистрирани;
- кастрирани.

Брой извършени проверки, както и:

- подадени сигнали, молби и жалби;
- констатирани нарушения;
- дадени предписания;
- съставени актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления.

Резултатите от извършения мониторинг се подават в отчет към БАБХ.

XV.КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ, ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Настоящата общинска програма се изготвя в съответствие с националното законодателство и в изпълнение на Националната програма, която въвежда единен подход за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на страната.

Предприемането на коригиращи действия възниква с откриването на свързан с изпълнението на Програмата проблем и включва предприемане на мерки за отстраняване и предотвратяване на повторно проявление.

Прилагането на коригиращи действия включва - установяване на несъответствия, анализ на причините, предложение и решение за предприемане на коригиращо действие и оценка ефективността на предприетото.

XVI.ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

Организирането на информационни кампании, във връзка с овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Монтана, съвместно с ОДБХ – Монтана, Областна колегия към Български ветеринарен съюз и Неправителствените организации за защита на животните предвиждат постигане на положителни резултати по изпълнение на Програмата. Фокусът на кампаниите следва да е насочен към гражданите, разясняващ детайлите на мерките по Програмата и нейното прилагане.

Провеждането на обучителни и разяснителни кампании в училищата, сред подрастващото население, целят изграждане на хуманно мислене и отношение към животните, в синхрон с европейските норми и възгледите за съвременно общество.

Самостоятелните и съвместните информационни кампании се осъществяват, чрез разпространение на диплянки, брошури, видеоклипове, публикуване на информация в печатни и електронни медии.

Засиленият контрол над собствениците на домашни любимци, в качеството си на основен източник на разрастване на популацията от безстопанствени животни, следва до доведе до ограничаване на броя на скитащи кучета.

XVII.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Методите за масово евтаназиране са незаконосъобразни, нехуманни, както и не ефективни в дългосрочен план. Единствено може да бъде постигнато временно намаляване на броя на бездомните кучета, за сметка на значително вложени финансови средства. Настаняването в приюти на безстопанствени кучета е трудно приложимо, поради големия брой животни, които се обхващат и впоследствие високите разходи за обгрижването им.

Методът на стерилизиране и връщане на животните по местообитание е успешно приложим в редица европейски страни и исторически доказан работещ способ. Върнатите кучета пазят територията си от ново появилите се и същевременно не могат да се възпроизвеждат. След определен период от време броят на бездомните животни значително намалява. Съпътстващите дейности по регистрация и идентификация спомагат контролните действия и са помощни мерки за намаляване на изоставянето на домашни животни. Образованието и обучението на обществеността, особено на децата, е от решаващо значение за разбиране на поведението на животните и техните нужди. Обучението на хората, които се грижат за животни и ветеринарните лекари е също от голямо значение за успешното реализиране на програмата.

XVIII. ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ

Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана за периода 2026-2030 г. се разработва от експерти на „ТК-Инженеринг“ ЕООД в сътрудничество с Отдел „Строителство, екология и техническа инфраструктура“, Дирекция „Териториално устройство и строителство“ на Община Монтана. Адресът на Община Монтана е: гр. Монтана, ул. „Извора“ №1, страница в интернет: https://www.montana.bg/

Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Монтана за периода 2026-2030 г. е изготвена съгласно чл.40, ал.1, ал.2, ал.3 и ал.4 от ЗЗЖ, приета е с Решение № ..... от ..... год., по Протокол № ..... на Общинския съвет и влиза в сила, след приемането ѝ от Общински съвет - Монтана.

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо или местно значение.

Приложение №1 ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМАТА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА МОНТАНА

ПРЕБРОЯВАНЕ НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	**ФИНАНСИРАНЕ**	**РЕЗУЛТАТИ**
Издаване на Заповед за преброяване на безстопанствените кучета	Кметът на общината	След уведомление от министъра на земеделието и храните. Веднъж на всеки две години.	Мониторинг	Издаване на Заповед за преброяване на безстопанст-вените кучета
Определяне на екипи за преброяването	Община, НПО, доброволци	Вписва се в Заповедта на Кмета.	--	Определени екипи
Извършване на информационни кампании	Община, НПО, физически лица	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Добра осведоменост и ангажираност
Поддържане и актуализация на регистъра на безстопанствените кучета	Лицензирана фирма, ветеринарни амбулатории, приюти, Общинска администрация	Постоянен	Общински бюджет	Мониторинг
КАСТРАЦИЯ, ОБЕЗПАРАЗИТЯВАНЕ, ВАКСИНАЦИЯ СРЕЩУ БЯС, ТРАЙНА МАРКИРОВКА И ВРЪЩАНЕ НА НЕАГРЕСИВНИ И ЗДРАВИ БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	**ФИНАНСИРАНЕ**	**РЕЗУЛТАТИ**
Публикации на интернет страницата на общината, относно извършване на мероприятия	Кметът на общината	Ежегодно	--	Добра осведоменост и ангажираност на населението
Изготвяне на годишен график и план за залавянето и транспортирането на безстопанствените кучета	Кметът на общината	Ежегодно	--	Логистични ползи

Изпълнение на ветеринарно-медицинските мерки, съгласно програмата	Лицензирана фирма за ветеринарно-медицински услуги, регистрирани ветеринарно-медицински амбулатории	Постоянен	Общински бюджет Дарения Проекти	-Овладяване на популацията на уличните кучета. -Връщането им по местата на залавянето води до не-допускането на други, необработени кучета в ареала.
Регистрация на обработените кучета и вписването им в ВетИС	Лицензирана фирма за ветеринарно-медицински услуги, регистрирани ветеринарно-медицински амбулатории	Постоянен	--	Контрол и мониторинг
Организиране на рекламно-образователни кампании	Общината, организации за защита на животните, медии и др.	Постоянен	Общински бюджет Дарения Проекти	Запознаване на обществе-ността с механизмите по програмата
ЗАДОМЯВАНЕ НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	**ФИНАНСИРАНЕ**	**РЕЗУЛТАТИ**
Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета	Общината, организации за защита на животните, ветеринари и др.	Постоянен	Общински бюджет Дарения Проекти	Намаляване на броя на безстопанст-вените кучета; хуманност; др.
Настаняване на безстопанствените кучета в приюти	Общината, ветеринарно-медицински власти	Постоянен	Общински бюджет Дарения Проекти	Намаляване на броя безстопанст-вени кучета; хуманност; др.

РЕГИСТРАЦИЯ И НАДЗОР НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	**ФИНАНСИРАНЕ**	**РЕЗУЛТАТИ**
Регистрация, маркировка и издаване на паспорт на безстопанствените кучета	Лицензирана фирма за ветеринарно-медицински услуги, регистрирани ветеринарно-медицински амбулатории	Постоянен	Общински бюджет Дарения Проекти	Контрол, мониторинг, проследимост
Надзорна дейност и грижа за безстопанствените кучета	Физически лица, организации за закрила на животните, община	Постоянен	–	Мониторинг, хуманност
Образователни програми, насочени срещу безотговорното и нехуманно отношение към животните	Община, образователни институции, детски градини, училища, НПО и др.	Постоянен	–	Ангажираност, образователни ползи
РЕГИСТРАЦИЯ НА ДОМАШНИ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	**ФИНАНСИРАНЕ**	**РЕЗУЛТАТИ**
Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото българско законодателство	Община	При необходимост	Общински бюджет	Спазване на законодател-ството
Актуализация на електронния регистър за регистрация на домашни кучета	Община	Постоянен	Общински бюджет	Контрол и мониторинг
Организиране на сигурна система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашните кучета	Община, ветеринарни лекари, ОДБХ	Постоянен	Общински бюджет Дарения Проекти	Контрол и мониторинг
Информационни кампании, относно	Община, НПО, организации за	Постоянен	Общински бюджет	Добра осведоменост,

ползите и предимствата от регистрирането на домашните кучета	защита на животните, медии и др.		Дарения Проекти	ангажираност, образователни ползи
ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ПОЛЗИТЕ ОТ КАСТРАЦИЯТА НА ДОМАШНИТЕ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	**ФИНАНСИРАНЕ**	**РЕЗУЛТАТИ**
Организиране на кампании за разясняване на ползата от кастрацията на домашни кучета	Община, НПО, организации за защита на животните, медии и др.	Постоянен	Общински бюджет Дарения Проекти	Намаляване на възможността за контакт и размножаване с безстопан-ствени кучета и за изоставяне на нежелано потомство
КОНТРОЛ ВЪРХУ ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДОМАШНИТЕ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	**ФИНАНСИРАНЕ**	**РЕЗУЛТАТИ**
Извършване на контролни дейности при отглеждането и възпитанието на домашни кучета	Община, ОДБХ, ветеринарни лекари	Постоянен	Общински бюджет Дарения Проекти	Контрол; изпълняване на законовите изисквания вменени на собствениците
КАМПАНИИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ЧИСТОТАТА НА ГРАДСКАТА СРЕДА				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	**ФИНАНСИРАНЕ**	**РЕЗУЛТАТИ**
Обособяване на места за свободна разходка на домашни кучета	Общината	До приемане на нова Програма	Общински бюджет Дарения Проекти	По-чиста и безопасна градска среда
Информираност на собствениците на домашни кучета	Община, медии, НПО, ветеринарни лекари	Постоянен	Общински бюджет Дарения Проекти	Образователни ползи
ЕВТАНАЗИЯ НА НЕИЗЛЕЧИМО БОЛНИ И ДОКАЗАНО АГРЕСИВНИ БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	***ФИНАНСИРАНЕ***	**РЕЗУЛТАТИ**
Извършване на евтаназия на безстопанствени кучета, съгласно	Ветеринарни лекари, ветеринарни амбулатории, приюти	Постоянен	Общински бюджет	Безопасност

българското законодателство				
ИЗГРАЖДАНЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПРИЮТ ЗА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	**ИЗПЪЛНИТЕЛ**	**СРОК**	**ФИНАНСИРАНЕ**	**РЕЗУЛТАТИ**
Изграждане на приют за безстопанствените кучета	Община, съвместно с други общини, НПО с предмет на дейност защита на животните	При наличие на финансиране	Общински бюджет Дарения Проекти	Редуциране броя на безстопан-ствените кучета в градска среда
При необходимост сключване на договори с налични приюти за безстопанствени кучета	Община	До приемане на нова Програма		
Търсене на източници на финансиране за изграждане и поддържане на приют	Община, НПО	Постоянен		

